

Každý jen tu svou má za jedinou...

Název emise: **Prodaná nevěsta**

- 150. výročí premiéry 1866

Den vydání: 18. května 2016

Hodnota: 16 Kč – č. 887 (ČP)

Výtvarný návrh: Vladimír Suchánek

Rozměr obrazu známky: 23 x 40 mm

Tisk: Poštovní tiskárna cenin, Praha

Druh tisku: plnobarevný OF

Tisková forma: 2x 50

Papír: fil-an-OFF

Náklad: 1,5 mil.

FDC: OTp v barvě černohnědé

Rytec: Bohumil Šneider

Tisk: PTC, Praha

Náklad FDC: 3.500

...všecky krásy, všecky krásy světa v ní vidí... Až přijdou časy, kdy ho osídí. Tak zpíval (a možná jen recitoval) František Hynek v roli Kecala 30. května před 150 lety v poloprázdném pražském Prozatímním divadle při premiéře komické opery *Prodaná nevěsta*. Tu tehdy její autor Bedřich Smetana představil v kratší podobě, než ji známe dnes, měla jen dvě jednání. Třetí přibýlo ještě téhož roku, pro nastudování v Komické opeře v Paříži, pro něž Smetana doplnil tance. Obě podoby měly ještě mluvené dialogy, což se změnilo až v roce 1870, kdy je upravil do zpívaných recitativů. Opera byla od počátku uváděna i na zahraničních scénách, v definitivní podobě poprvé v roce 1871 v Petrohradě. Dnes je už dávno považována za jedno z nejvýznamnějších našich operních děl, a možná je i nejmilovanější. Její oblibu výrazněji nepoznamenala ani skutečnost, že autorem libreta byl „zrádce národa“ Karel Sabina, který v něm uplatnil témata své povídky *Vesničané* a humoristického románu *Věčný ženich*. V nich vystupují hlavní postavy, které známe i z opery, zejména dohazovač a vypočítavá matka. Honorář za libreto činil 10 zlatých, které Sabinovi vyplatil sám Smetana. Dnes už je těžké si představit, jak velkou hodnotu tato částka představovala, rozhodně však nebyla závratná - hrubým odhadem šlo o dnešních pět až deset tisíce korun. Uvádí se, že k názvu opery inspirovaly Smetanu hry A. Wehla *Ženich prodá svou nevěstu* a J. Nerudy *Prodaná láska*.

Ve škole jsme se učili, že premiéra opery proběhla v Prozatímním divadle, na plakátu zobrazeném na FDC se uvádí, že v Královském zemském českém divadle v Praze. Přes různé názvy jde o stejnou instituci, předchůdce Národního divadla, založenou v roce 1862 a ještě téhož roku otevřenou. Prozatímní divadlo stálo na části pozemků dnešního Národního divadla a jeho výstavba trvala pouhých šest měsíců - což je rychlost dnes už nepředstavitelná (nyní by to jistě trvalo nepoměrně déle).

Starším čtenářům nemusíme děj opery představovat, ale mladší, kteří ji už ve škole neprobírali, snad o ní uvítají alespoň pár slov. Na vsi je právě pouť. Sedlák Krušina s manželkou vyhlíží návěstě sedláka Mícha, když kdysi půjčil Krušinovi peníze a ten mu za to slíbil svou dceru Mařenku jako nevěstu pro Míchova syna. Mařenka má ale už svého Jeníka, a tak ji dohazovač Kecal mnohohlavně přesvědčuje, jaké štěstí udělá s Vaškem Míchou. To je však jelimánek, kterého Mařenka nechce. Jeník ji ale zdánlivě zradí, když se jí za slíbených 300 zlatých vzdá - ovšem pod podmínkou, že si vezme Míchova syna. Jak už asi tušíte, po řadě nedorozumění se ukáže, že i Jeník je Míchův syn, takže dostane 300 zlatých i Mařenku. Komický prvek zastupuje slavná scéna s medvědem, kterého se všichni leknu, ale pak se zjistí, že v jeho kůži je přestrojený odmítnutý ženich Vašek, o němž se ukáže, že o Mařenku ani nestál, protože ta mu inkognito namluvila, že mu jeho nevěsta stejně uteče. Otec Mícha nakonec Jeníkovi a Mařence požeňná, takže sbor může vystoupení zakončit jásotem *Dobrá věc se podařila, věrná láska zvítězila!*

Ke stému výročí premiéry vyšel u nás aršík Karla Svolinského a Ladislava Jirky, s jednoduchou líbeznou kresbou v národních barvách a úryvkem partitury. Ani se nechce věřit, že od té doby uplynulo padesát let, vždyť aršík vypadá tak moderně, možná ještě moderněji než v době svého vydání.

Vladimír Suchánek tedy v takové konkurenci neměl lehký úkol. Základní motiv - dívku v kroji, zvolil stejný, a vystačil si rovněž s trojicí národních barev. Obraz opatřil silným rámem v červené barvě (podobný rámeček má například Rákosníček z roku 1997). Co tím chtěl říci nevím, snad jde o odkaz na podobu plakátu k premiéře, který má rovněž silný rámeček. V každém případě o známce můžeme právem konstatovat, že je neobvyklá! FB

